

ס"ו - ארנא

כ"ג בטבת תשי"ד.

א י ש י

כבוד
ידידי מכובדי מר ס. שרת הי"ד,
מ"ס ראש הממשלה.

מכובדי מ"ס ראש הממשלה,

אני מתכבד להעביר למע"כ העתק ממברק הסתדרות ישראל הצעיר בארה"ב, וכן העתק סתם אנורת הרבנים, שנשלחו לכב' ולנשיא המדינה הי"ד. עלי לאשר בצער רב את אסיפות הקטע הנ"ל "... כל החק ברם לקרע עמוק הן בישראל עצמה והן בין ישראל והגולה. ישראל זקוקה לאחדות פנימית ולתמיכתו הנלבבה של כל עם ישראל..." שממברק הדואר.

פנלי להכנס לדיון הלכתי, אם השדות הלאומי לבנות אמור על פי סעיפים טפורשיים שבס"ע, יסכים מע"כ אתי שיש בעיות אשר לא רק הצד ההלכתי בעצמו הוא הקובע אותן; כל אומה ואומה יש לה ערכים יסודיים אשר היא טמד רבישה עליהם.

אני מביח שכב' יודע יותר ממני את התוצאות הסזיקות למדינה שחוק זה גורם, הן בארץ והן בחו"ל, וביחוד על פרוד הלככות ההולך ומעסיק.

אני מרשה לעצמי לפנות אל כב' גם באופן אישי ולהתריע על המצב ההולך ומתהווה בבית ישראל. לצערי לא ניתנה לי עד עתה שום אפשרות מוטמכת להרגיע על אחריותי האישית את הארץ והגולה בקשר לחוק כאוב זה ודרכי בצדו.

תוך הערכת יחסו הער לקרשי ישראל והתמצאותו הרחבה בעיות לאומיות ומדיניות, אני רוצה לקוות שכב' דן בעיה זו לא כתחומה הצר או מתוך גישה סובייקטיבית, אשר אז נשמעות טענות המהייבים הירועות לי היטב, כי אם מתוך פרמטקטיבה רחבה בהתחשבות מלאה בכל האסור לעיל ותוך הערכה כנה של דעת הרבנות הראשית וכל שאר החובנים בישוב המצפים לראות את ישראל בבנינה ורוח ישראל טבא בתפארתה.

אודה לכב' אם יכבדני בתשובתו בהקדם.

בהוקרה מלאה ובכבוד רב
ידידו מכבדו, -

Handwritten mark

יבוסלים, י"א באדר א' תשי"ד
14 בפברואר 1954

132/54

לכבוד
הרה"ג יצחק אייזיק הלוי הרצוג
הרב הראשי לישראל
ירושלים

כבוד הרב הראשי.

צד לי סאד כי טרדותי הטרוכות בימים אלה טנעו בעדי עד כה
מלענות על המכתב החשוב של כב' סיום כ"ג בטבת תשי"ד בענין חוק השרות
הלאומי.

החרדה הטובעת באותו מכתב נבעה עמוק בלבי. בנואי עכשיו
להשיב על מכתב זה יש ברצוני קודם כל להבטיח את כב' כי המסלה שיש לי
הכבוד לעסוד בראשה, ואף אני עצמי באופן אישי, רגישים סאד לאפיין
העדין של הבעיות הכרוכות בניצוע החוק. אנו מעוניינים שבחלט לעשות הכל
כדי להשקיט את סערת הרוחות שהתעוררה בחוגים מסוימים בארץ ובגולה
מסביב לחוק זה, אם מתוך דאגה כנה או כתוצאה מהסתה וחרחור ריב ננד
סדינתנו. אנו מקוים כי בעזרת אישים אחראיים בקרב הציבור החרדי
הנאמן למדינה, ובראש וראשונה בעזרת כב', יעלה בידנו לסתור את הידיעות
המטולפות ולעקור את הרשמים המוטעים שנספצו מאליהם או שהוטצו בסזיר,
למען העמיד את העובדות על אסיתן ולבל יוסיף ענין חוק השרות הלאומי
לשמש קרנים לנבח את סדינת ישראל או עילה לזרוע פירוד לבנות בין
הסדינה לבין חוגי היהדות החרדית שבתפוצות.

עם זה עלי לקבוע בכל הבהירות, כי טצבה של הסדינה והמסימות
שהיא נושאת בהן מחייבים ומצדיקים, לדעת הרוב העצום של האזרחים, הטלת
חובה של שרות לאומי - צבאי או אחר - מטעם הכלל על הפרט למען הכלל
וכי האשה כאשה אינה יכולה להיות מטורה לג טרי מחובה זו.

לעומת זה הנני להדגיש כי חוק השרות הלאומי, שנתקבל ברוב
גדול של קולות בכנסת, ואשר חלקים חשובים של היהדות החרדית בארץ תומכים
בו בלב שלם, אינו סכוון בשום פנים לפגוע בטטורת הדתית בישראל, או
ברגשותיהם של הנאטנים לדת ישראל, או בקיומן של מצוות דתיות ע"י שלומי
אמוני ישראל, או בהוי המוסרי של משפחות שבנותיהן אמונות על מטורת דתית.
החוק לא בא אללא לסלא צורך חיוני במערכת שרותי הציבור - בטטורת החוקים
והסדריים המטילים על אזרחי הסדינה חובות כלפי הכלל כלו. לפי עוסק הכרת
האחראים לחוק והמוני התומכים בו, אין כאן שום דבר העוסר בניגוד לדת
או למוסר האישי הציבורי.

הנני להסביר לכב' את הכללים שיהיו נקוטים בידי משרד העבודה
כשיבש לביצוע החוק. כפי שיוכל כב' להיווכח סכוונים עקרונות אלה לטנוע
כל פניעה כטוסר ובטטורת דתית ואפילו בהוי ובאזרח החיים של משפחות
המרחיקות לכת בקבאותן לשמירת יסודות הדת ולקיומם פצוותיה - הכל כפי
שהוסבר כבר לציבור בהודעות רשמיות של שרת העבודה ושל הח"ס בכנסת וכפי
שהודגש מחדש וביחר שאת בנאומי האחרון בכנסת עם סיום הויכוח על הבעת
אמון במטסלה החדשה, ביום ב' כ"ב נשבט תשי"ד.

ואלה הם הכללים:

א) כל הנקראת לסלא חובתה בהתאם לחוק השרות הלאומי תהיה
רשאית לציין את המקצוע או שדה הפעולה אשר בו תבחר לשרת ובכל מקרה שלא
תהיה מניעה סיוחדת לכך, יסופק כבוקשה.

ב) לעבודה חקלאית תישלחה רק אותן הננות שתבחרנה במקצוע
זה והן תשרתנה אך ורק בטשקים ובטטורות חינוך דתיים.

ג) סי שאינה בוחרת בעבודה חקלאית תשרת במקום סגוריה. שום

נערה לא תוכרח לעקור שלא ברצונה סטקום סגוריה ולדור במקום אחר לשם סילוי
חובתה לפי חוק השרות הלאומי.

- ד) פרט לאלו הבוחרות מרצונן בעבודה חקלאית, שום נערה הסמלאת חובתה לפי חוק השרות הלאומי לא תוכרח ללון מחוץ לביתה.
- ה) משרד העבודה ינהג בכלוא רוחב-גלב והתחשבות לנבי בקשות השחרור מחובת השרות הלאומי שתושנה מתוך ניכוקי מצפון או הוי משפחתי.
- ו) לשם כך, בכל הועדות שתהיינה מוסמכות לכרוק את בקשות השחרור ולהחליט עליהן יהיה רוב החברים מורכב מאנשים דתיים.
- ז) התברר לוועדה ללא ספק כי המבקשת מקיימת אורח חיים שאינו מתישב בשום פנים עם ביצוע החוק - ינתן לה שחרור.
- ח) התעורר ספק אם אמנם מקיימת המבקשת אורח חיים כזה - היא תינהג מהספק ותשחרר.
- ט) רק אם יתברר לוועדה פעל לכל ספק כי אין המבקשת שחרור מקיימת כלל אורח חיים העומד בניבוד לפילוי חובתה בהתאם לחוק - היא תחוייב בשרות.

הנבי להדגיש, אמנם, כדבר היוצא מסילא מהמסבר דלעיל, כי רק אותן בנות תחוייבנה בשרות לפי החוק אשר מסילא הן נוהגות לעבוד מחוץ לביתן, אם משום שכל מסורת דתית או הוי מסורתי זרים להן לחלוטין, או משום שהן ומשפחותיהן שייכות לאותם חוגים של יהדות חרדית אשר מסורתן ומשביהן אינם שוללים ואינם נובדים בשום פנים יציאת בנות לעבודת-חוץ.

ההנחה העיקרית המונחת ביסוד החוק היא כי נערה מסויימת, ותהא דתית, אשר היא ומשפחתה אינן רואות כל פסול ביציאתה מבית הוריה לשם עבודה פרטית במשכורת הגונה - אין כל טעם צבורי-מוסרי וקשה למצוא טעם דתי לא להסיל על נערה כזו לעשות לטובת הכלל אותו דבר שהיא עושה מסילא לטובת עצמה. ואין צריך לומר, כי נערה אשר טענת הדתיות היא כפיה רק תואנה כוזבת אינה צריכה להיות נשכרת ולצאת פטורה מחובת לאומית.

ולבסוף אציין, כי כל המיסורים שנפוצו כחז"ל כי הסמלאות חובתן לפי חוק שרות לאומי תגוייסנה למעשה לצבא, תוכנסנה לקרקטין או תולבשנה כדי צבא - כשקר יסודם. לא תהיה לצבא יד בניצוע החוק ולא ינתן שום צביון צבאי לשרות שיעשה בהתאם לו.

אקוה כי ההסברות אלו יניחו את דעת כב' וכי על יסודן יהיה לאל ידו להשתמש במטכותו ובהשפעתו כדי להרגיע את הרוחות בקרב החוגים המתחשבים בחוות דעתו, וביחוד כדי למצוע טעמי הטבנה והתפרעות פוטביים המחללים שם ישראל והעלולים לתת את דת ישראל לשימצה בעיני אומות העולם.

בכבוד רב ובהוקרה עמוקה,

(-) טשה שרת.